

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

AMSP ČR

V Praze dne 10. ledna 2019

Čj.: GŘ/6/2019

Název materiálu:	Návrh vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu
Připomínkové místo	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR)
Telefon :	+420 236 080 454
e-mail:	amsp@amsp.cz

K Návrhu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu má AMSP ČR následující připomínky:

A. Obecné a doporučující připomínky:

1) Státní energetická koncepce (článek 1.2.1.1.)

Připomínka:

Přílišná vázanost na jadernou energii (46-58 %), co má za následek málo ambiciózní plán v získávání energie z obnovitelných zdrojů (OZ).

V následujících letech musí dojít k zavádění dalších inovací v oblasti získávání energie z OZ. Největší rozvoj se dá jistě očekávat v oblasti fotovoltaiky – zvyšování účinnosti panelů a jejich přizpůsobování hlavně stavebním technologiím. Fotovoltaikou by měly být osazovány všechny nové stavby povinně, a hlavně je třeba zapojit do užívání fotovoltaiky firemní segment. Zde jsou velké střešní plochy vhodné k umístění fotovoltaických článků, stejně jako provoz firemních objektů je převážně využíván v době slunečního svitu. Firemní infrastruktury se budou moci fotovoltaike dobře přizpůsobit. Nevyváženost výroby energie z fotovoltaiky je lépe a lépe eliminována ukládáním energie do baterií. Vývoj v této oblasti jde velmi rychle kupředu.

Navíc klesá energetická náročnost průmyslu (graf č.65 a 66) a tím pádem by výroba energie z OZ přímo v průmyslových závodech mohla být pro tyto podniky zajímavá, pokud podíl takto vyrobené energie bude významný vzhledem ke spotřebě celého areálu. Úspory budou pro majitele podniků zajímavé.

Další oblast, kde je možné očekávat inovativní vývoj je využití větrné energie. Nové technologie by měly odstraňovat nedostatky velkých větrných elektráren. K tomu by měl směřovat vývoj a jejich rozšiřování.

Další oblastí k rozvoji je energeticky výhodné využití odpadů. Ještě lepším tříděním odpadů jak z domácností, tak z firem by mělo dojít k získání velmi dobře energeticky využitelné hmoty. Zde se nabízí rozvoj technologií na získání této energie například pyrolýzou. Využití odpadu nyní tvoří pouhé 1 % ze skladby zdrojů energie (graf č.74) a ukládání odpadů v krajině se řeší stále stejně špatně jako v zemích nerozvinutých. Vývoj v této oblasti je třeba stimulovat na úrovni programů VVI.

Tento plán výše uvedené oblasti dostatečně nestimuluje.

Je zde rozpor i v tom, že celkově klesá spotřeba energie především v průmyslu. Pokud budeme plánovat cca 50% podíl jaderné energie a zároveň počítat s omezením vývozu energie (str.45, kapitola 2.3.1.2 Elektroenergetika), potom podíl jaderné energie bude stále narůstat a podíl tvorby energie z OZ by měl klesat. Toto není moderní trend.

Tyto návrhy a vyšší plány v oblasti výroby energie z OZ by měly být zapracovány do kapitoly 3.1.2 Energie z obnovitelných zdrojů, která se zabývá investiční podporou ze státních programů, operačních programů, Evropského zemědělského fondu. Této oblasti by měla být věnována vyšší pozornost a vytýčit si vyšší cíle. Podle toho teprve potom zpracovat potřebu výstavby dalších bloků jaderných elektráren.

V souvislosti se shora uvedeným je proto třeba se také zabývat aktualizací národního akčního plánu pro obnovitelné zdroje (NAP OZE).

Tato připomínka je doporučující

2) Snižování emisí v dopravě

Připomínka:

Dokument se při hodnocení možností snižování emisí v dopravě orientuje podle dnes platného Národního akčního plánu čisté mobility. Ten však byl v českých podmínkách (a to dokument uznává) nikoli skutečným plánem čisté mobility, ale cestou, jak podpořit rozvoj těch alternativních paliv, která ještě neměla v roce 2015 (rok vzniku NAPČM) dostatečně rozvinutou infrastrukturu. Česká republika tehdy vsadila na zemní plyn a elektřinu s tím, že další druhy alternativních paliv (biopaliva nebo LPG) jsou dostatečně rozvinutá.

Předložený materiál by však měl jít dále a limity NAPČM překonat. Toho se na jedné straně snaží dosáhnout zahrnutím biopaliv (jak ukládá směrnice RED II), ale potenciál emisních úspor dosažitelných LPG (a bioLPG) nechává nevyužitý. Možnosti využití LPG jsou velmi stručně zmíněny bez jakékoli kvantifikace a případné podpory v odstavci 3.1.3.5. Přitom většímu nasazení LPG není na překážku nedostatečně rozvinutá infrastruktura, emisně jde o produkt srovnatelný se zemním plynem (v přepočtu na ujetý kilometr jsou emise LPG dokonce nižší) a za nepoměrně nižších nákladů, než jsou investovány do rozvoje vozového parku CNG lze snižovat emise u té nejstarší a emisně nejhorší části vozového parku.

BioLPG je velmi slibným produktem, ale na rozdíl od úvah o financování bioCNG se jím dokument vůbec nezabývá.

LPG a bioLPG může sehrát významnou úlohu i v dekarbonizaci lokálních topenišť v lokalitách nepřipojených na rozvody zemního plynu.

Pro srovnání – některé jiné evropské země, které přitom mají infrastrukturu LPG na mnohem méně rozvinuté úrovni než ČR, s emisními úsporami, které přináší LPG, pracují velmi intenzivně (například Španělsko, Velká Británie...). Česká republika, ačkoli nemusí na rozvoj infrastruktury vynakládat žádné prostředky, potenciál LPG dlouhodobě ignoruje.

3) Rozvoj dalších technologií

Připomínka:

Dokument si neponechává prostor pro podporu rozvoje technologií, které se v některých zemích začínají testovat, ale v ČR se jimi prozatím nikdo nezabývá. Jde například o využití čpavku jak pro přímé spalování ve spalovacích motorech, tak jako alternativního přenašeče vodíku. Přitom podle některých studií je ukládání přebytečné energie do čpavku ekonomicky efektivnější a emisně výhodnější než výroba syntetického metanu, o které ale vládní dokument uvažuje. Japonské a americké firmy předpokládají komerční nasazení čpavkových technologií již někdy kolem roku 2023 a pro Českou republiku, která má v chemické výrobě dlouhodobou tradici, může být rozvoj čpavkových technologií zajímavější cestou, než investice do výroby jiných syntetických paliv nebo biopaliv vyšších generací.

Plán zřejmě nereflektuje možná vylepšení v různých typech těchto a dalších technologií a tím i nevyvolá nutnou potřebu tyto technologie vyvíjet. Doporučujeme proto, aby byl dokument doplněn o „otevřené dveře“, tedy o kapitulu, která konstatuje, že v dokumentu nejsou zmíněny další potenciálně efektivní technologie, přičemž se stát dopředu nevzdává jejich uplatnění na trhu a jejich případnou podporu bude řešit tak, jak budou na trh přicházet a umožní stanovovat úkoly do dalších let na jeho vyplnění např. v rámci podpory VVI.

Tato připomínka je doporučující.

3) Politika ochrany klimatu (článek 1.2.1.2.)

Připomínka:

Dokument se zabývá oblastmi snížení emisí, dekarbonizací atd., ale neřeší problematiku snižování teploty v aglomeracích a tím i v celé české kotlině.

Tato oblast souvisí se zvyšováním urbanizace naší krajiny, kde se denně zastavuje cca 10-15 ha plochy, která dříve pohlcovala sluneční záření a po zastavění se tato plocha chová jako tepelný radiátor. Tím zahřívá vzduch nad stavbami a prudce zvedá teplotu v osídlených oblastech. Česká republika má nejvyšší nárůst teploty v Evropě v posledních letech.

Tímto efektem dochází k rychlému vysoušení naší krajiny a novému proudění srážkových mračen nad tepelnými ostrovy. Zdrojem vody v naší přírodě jsou pouze srážky. Nad přehřátými oblastmi neprší anebo jsou postižené přívalovými dešti.

V kapitole je mimo jiné odkaz na Národní akční plán adaptace na změnu klimatu z roku 2015, ale ten zřejmě tuto oblast také neřeší, neboť výše uvedené poznatky jsou teprve z poslední doby.

S ohledem na výše popsané jevy je třeba problematice snižování teploty v aglomeracích věnovat ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu samostatnou kapitolu.

Tato připomínka je doporučující.

4) Obnovitelná energie – rámcový cíl 2030 (článek 2.1.2)

Připomínka:

V materiálu je obsažena myšlenka zvyšování energetického využití zemědělské biomasy do roku 2030 až o 20 % (str 36).

Denně je odnímáno u nás cca 15 ha zemědělské půdy (str.29) na výstavbu infrastruktury a stavebních pozemků. Dalším problémem je degradace zemědělské půdy a snižování schopnosti vsakování vody. Na tomto se nejvíce podílí právě pěstování plodin pro energetiku – cukrovka, pšenice, kukuřice, řepka olejka. Positivní je, že klesá podíl ploch pro pěstování řepky olejky (tabulka č.23), ale proti tomu stoupí téměř 3násobně podíl ploch k pěstování cukrovky, pšenice a kukuřice (tabulka č.22)

Naše krajina je stále více devastována díky této energetické politice. V této oblasti získávání energie z OZ jdeme sami proti sobě.

Navyšování podílu energie z OZ by mělo jít směrem popsaným nahoře v bodě I. (vývoj v oblasti fotovoltaiky, větrné energetiky, energetickým zpracování odpadů...) a ne ničením naší krajiny – z jedné strany se půda zastravuje a z druhé plánujeme navyšování průmyslového využívání zemědělské půdy kvůli energetice. Oba dva trendy vedou ke

snižování absorpce vody ze srážek v naší krajině a tím pádem i k vysušování a oteplování klimatu v naší kotlině. Tímto plánem se vydáváme na další cestu k ničení potřebné rostlinné a živočišné diverzity v krajině.

Dalším prvkem devastace klimatu je dramaticky zvýšená těžba dřeva, které z velké části také končí jako biomasa pro energetiku. Navýšení těžby je od roku 2000 o cca 40 % (tabulka č.28). Lesy jsou v naší krajině nejúčinnějším prvkem, který dokáže snižovat teplotu a zadržovat vodu.

Plán neřeší pokračující degradaci naší krajiny.

Zvyšování výměry zastavěné půdy a zvyšování plochy energetických plodin znamená, že ubývá půdy určené k pěstování potravin pro naše lidi. To z plánu vyplývá. Tzn. že se v budoucnosti staneme zemědělsky nesoběstačnou zemí se zdevastovanou přírodou a velmi složitými klimatickými podmínkami pro život.

V předkládaném energeticko-klimatickém plánu není tento problém řešen. Z údajů vyplývá však naléhavost řešení. Tuto situaci je nezbytné řešit bez odkladu s ohledem na rychlost s jakou se tyto negativní jevy v naší krajině rozšiřují a předkládaný plán v tomto smyslu dopracovat.

Tato připomínka je doporučující

5) Národní akční plán čisté mobility (článek 3.1.3.1)

Připomínka:

Plánujeme příliš nízký podíl elektromobility do roku 2030. Plánovaný nárůst neodpovídá trendům v této oblasti. V tabulkách 44, 45, 46 jsou zaznamenány scénáře vývoje elektromobility od nízkého, přes střední po vysoký scénář. Tímto rozmělněním není jasný trend. Ani plánovaný vysoký scénář není dostatečně mobilizační k zavádění čisté mobility.

S ohledem na klima v aglomeracích a na zvyšování teploty v naší zemi by měl tento plán být více burcující a z něho potom vyplývat nutnost zavádění pobídkových nástrojů pro veřejnost a podniky.

Především ve firmách, kde dochází k cyklické výměně vozů, by bylo možné realizovat rychle změny vozového parku směrem k čisté mobilitě. Při zavádění těchto trendů ve firmách bude díky rychlé obměně vozového parku možné eliminovat dopady a rozčarování vznikající s rychlým vývojem pohonů těchto aut.

S ohledem na rychlé zhoršování se kvality klimatu a zvyšování počtu aut na silnicích u nás je potřeba tuto situaci řešit bez odkladu.

V tomto plánu však není patrná tato potřeba.

Změny je třeba iniciovat na úrovni tohoto plánu, následnou propagací a poskytovanou státní podporou.

Tato připomínka je doporučující.

B. Zásadní konkrétní připomínky

1) Připomínka k str. 26, Tabulka 19 „Očekávaný rozvoj OZE v sektoru dopravy“

Je nutno vyjasnit podíl biopaliv 1. generace v dopravě

Odůvodnění: Podle schválené směrnice RED II nemá spotřeba biopaliv 1. generace překročit v roce 2030 spotřebu roku 2019 (resp. 7 %). Jednoduchou úvahou lze dojít k tomu, že hodnota uvedená v tabulce pro rok 2030 by neměla být vyšší, než hodnota roku 2020.

Tato připomínka je zásadní

2) Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030 (čl. 3.1.2.2)

Připomínka k odstavci 3, věta první (str. 70): „Nový druh podpory k zajištění plnění cíle OZE v sektoru dopravy – podpora biometanu“ – podpora převodu výroby elektřiny na výrobu biometanu pro dopravu

Nesouhlasíme se státní podporou přeměny stávajících zdrojů využívajících biometan k výrobě tepla a elektrické energie na výrobní biometanu pro dopravu

Odůvodnění: Přínosem výroby biometanu je omezení úniku odpadního metanu do volného ovzduší (metan je 25x silnějším skleníkovým plynem, než CO²) a využití jinak nevyužívaného energetického zdroje. Z hlediska ochrany životního prostředí je zcela jedno, jestli je získaný biometan využit pro výrobu tepla, elektrické energie nebo v dopravě. Prostě je využit a tím je dosaženo požadované emisní úspory a energetický zdroj je zužitkován.

Výrobní biometanu v minulosti získávaly různé formy státní podpory jak ve fázi investice, tak ve fázi provozu.

Nyní se předpokládá, že tyto zdroje budou – opět za finanční podpory státu – přestavěny a jimi vyráběný metan bude čištěn, vtlačěn do potrubí, přičemž dosahovaná emisní úspora se přesune z oblasti výroby tepla a elektřiny do oblasti dopravy.

Je neakceptovatelné, aby stát vynakládal zcela zbytečné finanční prostředky na uvedenou změnu, která z hlediska emisí nepřinese naprosto nic a jediným rozdílem bude vykazování emisní úspory v jiné „škatulce“.

Tato připomínka je zásadní

3) Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030 (čl. 3.1.2.2)

Připomínka k odstavci 3, věta třetí (str. 70): „Nový druh podpory k zajištění plnění cíle OZE v sektoru dopravy – podpora biometanu“ – způsob financování

Nesouhlasíme s návrhem na financování provozní podpory ze státního rozpočtu z uspořené prostředků na podporu elektřiny z OZE

Odůvodnění: Podle současného postoje vlády je elektřina nejčistším zdrojem energie. Stát například hledá a poskytuje různé podpory osobám, které si jsou ochotny pořídit elektromobil. Naproti tomu jsou trvale poskytovány kotlíkové dotace na další spalování uhlí v lokálních topeništích a elektřina je dnes zřejmě nejdražší cestou, jakou lze vyrábět teplo v domácnostech.

Uvažuje se o snížené sazbě DPH na teplo z centrálních dodávek, u výroby tepla z elektřiny žádné podobné návrhy neexistují.

Shrnutí – osoby vyrábějící teplo nejčistším možným způsobem jsou již dnes znevýhodněny.

A předkládaný materiál jde dál – předpokládá, že z poplatků, které tyto osoby platí za OZE, bude dotována výroba bioplynu pro dopravu. Takový přístup považujeme za neakceptovatelný. Pokud by se snížila potřeba dotací pro OZE při výrobě elektrické energie, měl by být o tuto částku snížen poplatek OZE, který je dnes účtován spotřebitelům elektrické energie.

Tato připomínka je zásadní

Kontaktní osobou pro vypořádání připomínek je JUDr. Věroslav Sobotka 734 302 000 sobotka@amsp.cz, amsp@amsp.cz